

FÜGGELÉK

ÉLETRAJZ

1934

- május 15-én született Budapesten. Édesapja Kovásznai József, tisztviselő a Fővárosi Vilamosvasútnál, édesanyja Hamvai Mária, fogászati asszisztens. Szülei 1935-ben elválnak, édesanyja egyedül neveli

1939

- Édesanyja feleségül megy Moizer Árpádhoz, aki 1944-ig a fővárosi városházán jogász, tisztviselő, majd azután az Egyesült Izzók-nál munkásként kényszerül dolgozni egész életében. Két leánygyermekük születik: Ilona és Mária. Elegáns zuglói lakásukban élnek a három gyermekkel 1944-ig

1944

- Nevelőapját katonai-egészségügyi szolgálatra kényszerítik Ausztriába, családjával együtt. A család 1944 végén visszatér Budapestre, de vagyonuktól, lakásuktól megfosztva kell újramelegedniük az életet. Ettől kezdve a háromgyermekes család nélkülözve, szegénységben él, kezdetben a József-városban, majd Angyalföldön

1949

- Kovásznai a Madách Gimnáziumban eltöltött 2 év után, 15 évesen úgy határoz, festőművész akar lenni. Szülei jóváhagyásával 1949-ben beiratkozik az OTI-szabadiskolába, ahol tanára, Szántó Piroska életre szóló hatást gyakorol rá

1950

- Felveszik a Képzőművészeti Gimnázium festő szakára, tanárai (Kántor Andor) és osztálytársai (Keserü Ilona, Bartl József, Major János) körében elmélyülten készül a Főiskolára

1952

- Megkezdi tanulmányait a Képzőművészeti Főiskola festő szakán, gimnáziumi osztálytársai közül Keserü, Bartl, Major társaságában

1953

- A Főiskola nagytermében diáktársaival bemutatják első drámáját, *Az emberke tragédiáját*, amely Madách művének átíratásként a Főiskola kritikus és humoros kipellengérezése. A bemutató nagy siker ugyan, de ezzel kezdetét veszi Kovásznai konfliktusa tanáraival

1954

- Kovásznai otthagyja a Főiskolát, amelyre így emlékszik: „Egyszerűen azért jöttem el, mert a tanárokat tehetségteleneknek, a szellemet pedig ostobának tartottam.”

1954–1955

- Kovásznai bányákban dolgozik (ezzel a katonai szolgálatot sikerül elkerülnie) Komlón, Dorogon, Tatán, Tokodaltárón
- Később Budapesten hajógyárban, bakelitgyárban dolgozik. Ez idő tájt gyakran fordul meg Lukács György tanítványai körében. Bernáth Auréllal levelezik a proletariátus valódi állapotáról, a képzőművész-életpálya morális kérdéseiről

1956

- Visszatér a Képzőművészeti Főiskolára, Bernáth Aurél osztályába (ide együtt jár Lakner Lászlóval). Festésétét azonban elfogadhatatlannak és felháborítóknak tartják, Bernáth kihátrál mögötte, amikor az igazgató, Dománovszky megtagadja tőle a diplomát, végül 1957-ben kirúgják

1958

- Igen sokat ír, ekkor készül háromrészes önéletrajzi gyökerű regénye *Idők* címmel

1958–1957

- a *Nagyvilág* képzőművészeti rovatának képszerkesztője, majd vezetője, itt kritikái és rajzai is megjelennek
- Kapcsolatba kerül írókkal, irodalmi körökkel. Kovásznai több magánlakásban működő felolvasóest-sorozaton mutatja be írásait, titkos színjátszócsoporthoz magán-előadásokat rendez darabjaiból, privát zenehallgatási esteken ismeri meg a legújabb nyugati komoly- és könnyűzenét

1959

- Barátsága elmélyül Korniss Dezsővel, akivel az elkövetkező évtizedben öt közös filmet hoz létre. Drámákat, vígjátékokat és műkritikákat ír, emellett fest, rajzol

1961

- Nepp József animációs rendező megkeresi Kovásznait, hogy dolgozzon vele dramaturgként a Pannónia Filmstúdióban: ekkor írja meg az *Öcsi és a Varázsló* forgatókönyvét. A későbbiekben animációs és natúrfilmekhez, játékfilmekhez is ír forgatókönyveket (Csermák Tibor, Imre István, Rényi Tamás számára)

1963

- Dramaturgiai és képzőművészeti tehetségét is elismeri a Pannónia Filmstúdió
- Korniss Dezsővel együtt elkészíti első önálló filmjét (papírkivágás- és kollázstechnikával) *Monológ* címmel. A film bemutatását nagy nehézségek árán éri el a Pannónia Filmstúdió, a Corvin moziban rendezett bemutató közönségsiker
- Korniss-sal ezután további öt közös filmet hoznak létre: *Gitáros fiú a régi képtárban* című kísérleti animációja (1964), ami a Pannónia Filmstúdió egyetlen betiltott filmje marad a rendszerváltásig, *A Gondolat* (1966), *Reggeltől estig. Valami más* (1967), *Egy festő naplója* (1968), *Házasodik a tücsök* (1969)

1963–1982

- Huszonöt animációs filmet készít változatos technikákkal (lásd a Filmográfiában)

1964

- Elkészíti műfajteremtő első festményfilmjét *Átváltozások* címmel, amely 1965-ben a Mannheimi Fesztivál Arany Dukát díját és a Miskolci fesztivál díját nyeri el

1970

- Befejezi *Fény és árnyék* című, vonalrajzon alapuló filmjét, Hankiss Elemér forgatókönyve alapján
- *Hamlet* című filmje elnyeri a Nemzetközi Shakespeare Konferencia (Kanada) legjobb Hamlet-feldolgozásának járó díját

1971

- Elkészíti újabb stílusteremtő filmjét *Rüggfakadás No. 3369* címmel, amely az általa kidolgozott anima verité filmkoncepción alapuló további kísérleti filmjeinek első darabja

1974

- *Ça Ira – A francia forradalom dala* című festményfilmjéért megkapja a Barcelonai Filmfesztivál legjobb színes filmnek járó díját

1975

- *Csontváry* című drámájából Várkonyi Gábor rendező tévéfilmet forgat

1979

- Elkészül az egyetlen egész estés animációs filmje *Habfürdő – zenés trükkfilm szívdobbanásra* címmel

1980

- Súlyos leukémiát diagnosztizálnak Kovásznainál, de lemond az orvosi kezeléssel. Egész életművét szintetizáló monumentális táblaképsorozat festésébe kezd, amelyet haláláig folytat

1982

- Elkészül utolsó, és legtisztábban az anima verité koncepcióján alapuló filmje, a *Riportré – Lisziák Elek együttműködésével*

1983

- június 28-án érte a halál, második egész estés animációs filmje, a francia–magyar koprodukciójú *Candide* előkészítése alatt

Kovácsnai György felesége, Baranyi Gizella Farkasréti házuk teraszán. 1973

Kovácsnai György és édesanyja, Hamvai Mária (a kép előterében), felesége, két húga és fiatalabb húgának férje Farkasréti házuk teraszán, 1973

FILMOGRÁFIA

A filmek mindegyike a Pannónia Filmstúdióban készült színes film

MONOLÓG (1963)

Írta, tervezte és rendezte: Kovásznai György
Grafikai tervező: Korniss Dezső
Főmunkatárs: Jankovics Marcell
Operatőr: Klausz Alfréd
Zenéjét összeállította, hangmérnök: Béla István
Vágó: Czipauer János
A nő hangja: Magda Gabi
A fiatal nő: Lengyel Éva
32 mm, 12, 5 perc

ÁTVÁLTOZÁSOK (1964)

Festette és rendezte: Kovásznai György
Fényképezte: Klausz Alfréd
Hangmérnök: Béla István
Hangi kompozíció: Eötvös Péter
Közreműködött: Szekeres Ferenc kamara-kórusa
Gyártásvezető: Bártfai Miklós
35 mm, 6,5 perc

GITÁROS FIÚ A RÉGI KÉPTÁRBAN (1964)

[A film eredetileg *Nő a tükör előtt* munkacímén készült]

Írta és rendezte: Kovásznai György
Operatőr: Klausz Alfréd
Hang: Béla István
Zene: Sztevanovity Zorán és együttese
Vágás: Czipauer János
35 mm, 7,5 perc

TÜKÖRKÉPEK (1964)

Írta, rajzolta és rendezte: Kovásznai György
A rendező munkatársa: Gémes József
Munkatárs: Jankovics Marcell
Operatőr: Klausz Alfréd
Hangmérnök: Béla István
Jazz: Berki Géza
Vágó: Czipauer János
35 mm, 6,5 perc

A FÉNY ÖRÖME (1965)

Írta, festette és rendezte: Kovásznai György
A rendező munkatársa: Gémes József
Operatőr: Neményi Mária
Fotók: Dobray György
35 mm, 13 perc

MESÉK A MŰVÉSZET VILÁGÁBÓL (1965)

Írta, rajzolta, festette és rendezte: Kovásznai György
Operatőr: Neményi Mária
Jazz: Berki Géza
35 mm, 10 perc

A GONDOLAT (1966)

A forgatókönyvet írta és rendezte: Kovásznai György
Zene: dr. Végh László
35 mm, 50 másodperc
A film az 1966-os Montreali Világkiállításra készült, amelynek témája abban az évben: *Az ember és világa*. Kovásznai Györgyön kívül még nyolc magyar animációs rendező készített hét 50 mp-es filmet

A NAPLO (1966)

Írta, rendezte és festette: Kovásznai György
Operatőr: Neményi Mária
Hangmérnök: Béla István
Elektronikus zene: dr. Végh László
Vágó: Zipauer János
Játsszák: Jakovits Vera, Jakovits Iván és Hajnal László
35 mm, 10,5 perc

HAMLET (1967)

Rajzolta és rendezte: Kovásznai György
Operatőr: Kiss Lajos
Hangmérnök: Béla István
Közreműködött: Szörényi Levente és az Illés zenekar
Vágó: Czipauer János
35 mm, 14,5 perc

REGGELTŐL ESTIG / VALAMI MÁS (1967)

Készítette: Kovásznai György, Dobrai György és Korniss Dezső,
Munkatársak: Juhász Sándor, Gémes József, Vidor Zsuzsa, Patkó Klári, Horváth Domonkos
Trükkoperatőr: Kiss Lajos
Hang: Béla István
Zene: Csajkovszkij-részletek és könnyűzenei részletek
Vágó: Czipauer János
Gyártásvezető: Kunz Román
Szereplők: Kovács Teri, Böszörményi Géza, Orbán Tibor
35 mm, 9,5 perc

BALLADA (1968)

Írta: Juhász Sándor
Festette és rendezte: Kovásznai György
Operatőr: Klausz Alfréd
Hangmérnök: Béla István
Zene: Presszer Gábor
Ének: Pálos Zsuzsa
Közreműködött: az Omega együttes
35 mm, 7,5 perc

EGY FESTŐ NAPLÓJA (1968)

Készítette: Kovásznai György és Korniss Dezső
Operatőr: Kiss Lajos
Hang: Béla István
Zene: Corelli (La Folia)
Vágó: Czipauer János
Gyártásvezető: Kunz Román
35 mm, 7 perc

„HÁZASODIK A TÜCSÖK” / PÁSZTORTÁNC (1969)

Készítette: Korniss Dezső és Kovásznai György
Operatőr: Henrik Irén, Dobrai György
Népzenei feldolgozás: Pesovár Ferenc
A filmben szereplő képzőművészeti munkák alkotói: Anna Margit, Csók István, Keserü Ilona, Koszta József, Korniss Dezső, Nagy István, Egry József, Korniss Dezső, Lotz Károly, Nádler István, Victor Vasarely
Szűrmotívumok: Gyórfy István gyűjtéséből
Vágó: Czipauer János
Gyártásvezető: Kunz Román
35 mm, 6,5 perc

GLORIA MUNDI (1969)

A forgatókönyvet írta és rendezte: Kovásznai György és Béla István
35 mm, 2 perc

VÁRAKOZNI JÓ (1969)

Rendezte: Kovásznai György
A rendező munkatársa: Gémes József
Hangmérnök: Béla István
Közreműködött: Presser Gábor, Kóbor János, Juhász Sándor, az Omega és az Expressz zenekar
Vágó: Czipauer János
35 mm, 4,5 perc

FÉNY ÉS ÁRNYÉK (1970)

Írta: Hankiss Elemér
Rajzolta és rendezte: Kovásznai György
Operatőr: Nagy Csaba
Hangmérnök: Bársony Péter
Ének: Sziklay Erika
Dob: Kisfaludy András
Vágó: Czipauer János
11,5 perc

HULLÁMHOSSZOK (1971)

A forgatókönyvét írta, festette és rendezte: Kovásznai György
35 mm, 6,5 perc

RÜGYFAKADÁS NO. 3369 (1971)

Rendezte: Kovásznai György
Dramaturg: Komlós Klári
Operatőr: Nagy Csaba
Animációs munkatársak: Bányai István, Deák László, Fillenz István, Kovásznai György, Lisziák Elek, Papp Miklós
Grafikai munkatárs: Kecskeméti Kálmán
Hangmérnök: Bársony Péter
Zenei összeállítás: Dr. Végh László
Közreműködött: Ésik Judit
35 mm, 18,5 perc

VÁROS A SZEMEMEN ÁT (1971)

Festette és rendezte: Kovásznai György
Trükk: Juhász Sándor
Operatőr: Dobray György és Nagy Csaba
Zene: Baksa-Soós János
Közreműködött: a KEX együttes
35 mm, 10 perc

KÖRÜTI ESTÉK (1972)

Rajzolta és festette: Deák László, Fillenz István, Kovásznai György, Lisziák Elek, Papp Miklós
Közreműködött: Czipauer János, Dobrányi Géza, Kaim Kati, Komlós Klári, Szakács Katalin, Zsebényi Béla, Kisfaludy András, Papp Anna, Polyák Zoltán
35 mm, 9 perc

KALENDÁRIUM (1972)

[A fasizmus kitörésének 40. évfordulójára megrendelt film]
Rajzolta: Kovásznai György
Dramaturg: Komlós Klári
Operatőr: Henrik Irén
Hangmérnök: Bársony Péter
Hangtechnikus: Zsebényi Béla
Vágó: Czipauer János
35 mm, 9,5 perc

ÇA IRA - A FRANCIA FORRADALOM DALA (1973)

Festette és rendezte: Kovásznai György
 Munkatársak: Bársony Péter, Csillag Márta,
 Czipauer János, Osvát András, Papp Miklós,
 Zsebényi Béla, Kaim Katalin, Kassai Klára,
 Janotyik Frigyes
 10,5 perc

A 74-ES NYÁR EMLÉKE (1974)

A forgatókönyvet írta, festette és rendezte:
 Kovásznai György
 Zenei összeállítás és hang: Bársony Péter
 Zenei előadók: Presser Gábor, Szörényi
 Levente, Koncz Zsuzsa, Kovács Kati, Viktor
 Máté, az LGT és a Hungária együttes
 Munkatársak: Czipauer János, Osvát
 András, Papp Miklós, Zsebényi Béla, Kaim
 Katalin, Kassai Klára, Janotyik Frigyes
 10,5 perc

EZ CSAK DIVAT - ZENÉS-TÁNCOS KÉPESKÖNYV
 AZ ELMÚLT ÉVEK DIVATJELENSÉGEIRŐL. 1-6.
 (1976)

[6 részes televíziós filmsorozat]

A forgatókönyvet írta: Kovásznai György
 és Komlós János
 Rendezte: Kovásznai György
 Rendezőtársak: Juhász Sándor és Lisziák
 Elek
 Munkatársak: Kisfaludy András, Bánki
 Katalin, Szalay Edit, Kecskés Magdi,
 Madarász Zoltán, Papp Miklós, Kiss Iván
 Kihúzó: Eötvös Zsuzsa, Jehoda Magdolna,
 Bottlik Anna
 Dialógrendező: Vajda István
 Hangmérnök: Bársony Péter és Zsebényi
 Béla
 Zenei rendező: Pethő Zsolt
 Vágó: Czipauer János
 6 - 20,5 perc

HABFÜRDŐ - ZENÉS TRÜKKFILM
 SZÍVDOBBANÁSRA (1980)

Írta és rendezte: Kovásznai Gábor György
 Dramaturg: Molnár Gál Péter
 Animációs rendező: Juhász Sándor
 Technikai rendező: Koltai Jenő
 Operatőr: Lossonczy Árpád
 Zenei rendező: Réti János
 Zeneszerző: Másik János
 Grafikai tervezők: Kovásznai Gábor György,
 Juhász Sándor
 Háttér: Papp Miklós, Kovásznai Gábor
 György
 Vágó: Hap Magda
 Riportok: Kecskeméti Kálmán, Kovács
 Piroska, Nyerges András
 Modellek: Bordán Irén, Dobos Katalin,
 Girardi Géza
 Szereplők: Antalfy Albert, Bontovics
 Katalin, Dobos Katalin, Papp Anna
 35 mm, 80 perc

A HÉT (1981)

Alapötlet: Kovásznai György
 Rajzolta és rendezte: Kovásznai György
 és Lisziák Elek
 MTV, 16 mm, 4 perc

RIPORTRÉ (1982)

Alapötlet: Kovásznai György
 Riportok: Lisziák Elek
 Rajzolta és rendezte: Kovásznai György
 és Lisziák Elek
 Dramaturg: Szeredás András
 Munkatársak: Haris László, Jankovits Márta,
 Jehoda Magdolna, Lakos Éva, Lugossy
 István
 Operatőr: Lossonczy Árpád
 Zene: Kovács Lajos
 Hang: Zsebényi Béla
 Vágó: Hap Magda
 Animátor: Kiss Iván, Orbán Anna
 35 mm, 11 perc

BIBLIOGRÁFIA – KOVÁSZNAI GYÖRGY ÍRÁSAINAK JEGYZÉKE

SZÍNMIŰVEK

- Az Elsőéves Emberke Tragédiája.** (Paródia) 1953
- Paxit.** (Dráma 3 felvonásban) 1954. Kiegészítve a III. felvonással, 1981. Átdolgozásai: **Rio** (Dráma 4 felvonásban); **Régi csibészek.** Az átdolgozások keletkezési ideje bizonytalan. **Jó szerencsét! (Valóságos cselekmény 3 felvonásban)** címmel 1979-ben hangfelvétel készült belőle.¹
- Quartett dráma vagy Anti-egzisztencialista dráma.** (Dráma 3 felvonásban) Hangfelvétel 1958-ban készült belőle. A hangfelvétel idején még nem volt végleges címe.
- Kékhajú nők.** (Komédia 3 felvonásban) 1970. Ugyanebben az évben hangfelvétel készült belőle. Színpadra állította: Várkonyi Zoltán, 1970. A dráma végül nem került bemutatásra a Vígszínházban, bár a műsorfüzetekben szerepelt. **Nő a világűrben** (Komédia 3 felvonásban) címmel készült a **Kékhajú nők** szinte azonos variációja, amely csak hangfelvételen maradt fenn (1959).
- A titkos nosztalgia-program.** (Áltudományos-fantasztikus ceremónia 4 képben) Variációi: **A Mars meghódítása.** (Dráma 4 felvonásban) 1959. Hangfelvétel készült belőle 1963-ban, amely több helyen eltér az 1959-es kéziratától; **Az aranykor,** illetve **A hydra** című kisregény, az utóbbi két mű keletkezési ideje bizonytalan.
- A szelíd hírhozó.** (Dráma 2 felvonásban) 1965. Hangfelvétel készült belőle 1965-ben.
- Csontváry.** (Dráma) 1970. Variációja: **Tivadar festő.** (Naiv életrajzi teátrum 4 képben) 1975
- A és A = András és Andrea.** (Dráma) 1974. Bővített variációja a **Kulcslyuk.** 1974
- Bergman felügyelő.** (Dráma két felvonásban) A keletkezés ideje bizonytalan.
- Pattogatott Kukorica Jancsi.** (Dráma) Hangfelvétel készült belőle 1982 májusában.

NOVELLÁK

- Múlandó és maradandó.** (Novella) 1958-ban hangfelvétel készült belőle.
- Ébenda.** 1959–1960. 1966-ban hangfelvétel készült belőle.
- A bosszú.** Az 1950-es évek végén keletkezhetett, a pontos dátum bizonytalan.
- Ozoldóra – „Borzadályos mű”.** 1960. (A novella a szerző által készített színes, kézzel festett és írt művészeti könyv formájában maradt fenn.)
- Hommage à Richard Strauss.** 1964 körül. Ugyanezen évben a szerző **Hommage à Klempererre** módosította a novella eredeti címét; ezen a címen 1964-ből hangszalagon megmaradt felolvasása.
- Az antikrisztus.** Csak egy 1965-ben készült hangfelvételen maradt fenn.
- Kéz a kézben.** Csak egy 1965-ben készült hangfelvételen maradt fenn.
- Ikzs.** 1963 körül. 1966-ban hangfelvétel készült belőle.
- Pest Buda vívása.** 1970; ugyanebben az évben hangfelvétel készült róla.
- Kontinens.** A keletkezés ideje bizonytalan.

REGÉNYEK

- Idők.** (Önéletrajzi regény) 1956–1958. 1956–1963-ban **Három idő** címmel hangfelvétel készült belőle.
- A hydra.** (Kisregény) **A titkos nosztalgia-program** variációja. A keletkezés ideje bizonytalan.

VERSEK

- 1955 elé.** 1955.
- Pompatank.** Első verziója 1964. Második verziója 1969. A versből 1964-ben hangfelvétel készült.

FORGATÓKÖNYVEK

- Éva élete.** (Filmnovella) 1953–1962
- Amíg boldogok vagyunk.** (Irodalmi forgatókönyv) 1965
- Tízmillió.** (Filmnovella) 1964–1965
- Flóra.** (Filmforgatókönyv) 1966. Ugyanezen évben hangfelvétel készült belőle.
- A Habfürdő** forgatókönyve. 1978. A kéziratot 50 példányban sokszorosították a Pannónia Filmstúdióban 1978-ban.
- Automata szűz.** (Animációs film forgatókönyve) **A Hydra** című kisregény alapján készült, ami az „**A titkos nosztalgia-program**” variációja. A keletkezés ideje bizonytalan.
- Rózsák.** (Rövidfilm-forgatókönyv) A keletkezés ideje bizonytalan.

FILMÖTLETEK, VÁZLATOK

- Kettőt szeretek.** (Filmvázlat) 1959-es kézirat, 1959. május 11-én hangfelvétel is készült belőle.
- Filmnovella II. (Cím nélkül)** 1960-ban készült belőle hangfelvétel, a felolvasás utáni vita Kovásznai György részvételével zajlott.
- A dal öröme.** (Filmvázlat) Az 1963-ban készített filmet rendezte: Csernák Tibor.
- A bányász.** (Filmvázlat) 1964. A **Fény öröme** című film ennek alapján készült el 1965-ben.
- Parlez-vous français?** (Rajzfilmvázlat) 1967. Ugyanebben az évben a szerző **Tanárnő kérem** címmel átdolgozta a rajzfilmvázlatot.
- Történet a bűvárról.** (Filmvázlat) 1977 körül. (A **Habfürdő** előzménye)
- TV-témák.** (Vázlat 9 animációs filmötletéről) 1979
- Zaj.** (Animációs filmötlet) 1980
- A HÉT idézete.** (Vázlat) 1980 körül. 1981-ben, A HÉT című műsorban rövid animációs betét valósult meg ez alapján.
- Pszichogram-sor. Mozgó audiovizuális jelrendszer.** (Filmvázlat) 1980 körül. Készült Hajdu Jánossal, A Hét című tévéműsor felelős szerkesztőjével folytatott beszélgetés alapján.
- JE-JE-JE, avagy a Peatles együttes hiteles története.** (Animációval kombinált mesefilm) 1981–1982
- Automata oh! avagy TV-csillagok háborúja, avagy szilveszteri vázlat közből rajzfilmekkel.** (Filmvázlat) 1981 körül
- Piroska és Dr. Farkas. A muppet műfajspecifikus humorelemei.** (Vázlat) 1981

- Don Juan / báb-muppet munka-, anyag- és időigényei.** (Filmvázlat) 1981
- Riportré-k.** (Filmvázlat) A film 1982-ben elkészült. **A HÉT idézete** és a **Pszichogram-sor** ötletével gazdagítva; az A HÉT című televíziós műsorról Hajdu Jánossal folytatott beszélgetés továbbgondolása.
- A hiú oroszlán.** (Filmvázlat) A keletkezés ideje bizonytalan.
- Andrea levele vagy a romantika legeslegújabb hajtása.** (Filmvázlat) A keletkezés ideje bizonytalan.
- Páciens úr kalandjai.** (Animációs filmötlet vázlata az MTV számára) A keletkezés ideje bizonytalan.

KÉZIRATBAN MARADT ESSZÉK, TANULMÁNYOK

- Nő a tükör előtt.** (Filmszüzsé – esszé) 1963. A **Monológ** című animációs film folytatása, a **Gitáros fiú a régi képtárban** című film alapja. A szerző előadásában 1963-ban hangszalagra rögzítették.
- Néhány szó a totálfilmről.** (Tanulmány) 1967
- Levél filozófus barátomnak.** (Filozófiai tanulmány) 1969. Ugyanebben az évben hangfelvétel készült belőle.
- A totális és a példátlanul konkrét aspektusai.** (Filozófiai tanulmány) 1970
- Az összuniverzális, mint prekauzális.** 1970. Hangfelvételen maradt meg.
- A Rügyfakadás megvalósításának munkamód-szere.** (Tanulmány) 1971.¹
- Aspektus.** (Filozófiai tanulmány) 1971
- Öninterjú.** 1976 körül.
- Charme. Gondolatok Szántó Piroska könyvéről.** (Esszé) 1982. Visszaemlékezés Szántó Piroska **Bálám számára** (1982) című könyve kapcsán.
- Feljegyzések a korai időkből.** (Esszé) A keletkezés ideje bizonytalan.
- Az új képzőművész-nemzedék feladatairól.** A keletkezés ideje bizonytalan.

¹ Minden hangfelvételt dr. Végh László készített, és archívumából személyesen bocsátotta a szerző rendelkezésére. Valamennyi hangfelvétel Kovásznai György előadásában készült (elérhetőek a <http://www.kovasznaigyorgy.hu> címen).

² Kovásznai György ezen írását a Pannónia Filmstúdió igazgatója, dr. Matolcsy György számára készítette a **Rügyfakadás No. 3369** című film megvalósítása előtt. (A kéziratot dr. Matolcsy György bocsátotta a szerző rendelkezésére.)

MEGJELENT KRITIKÁK

- Különc ifjúság. *Élet és Irodalom*, 1958/42. 4. o.
 Pogány Mária–Rádics József: Malteroslánnyok. *Élet és Irodalom*, 1959/4. 9. o.
 Boris Taslitzky rajzainak kiállítása. *Nagyvilág*, 1959/4. 618–619. o.
 Regény a párizsi kommunőről. Tordai György: Pernyét hord a szél. *Élet és Irodalom*, 1959/19. 9. o.
 George Grosz-nekrológ. *Nagyvilág*, 1959/9. 1417–1418. o.
 Rajz és érem. Magyar rajz- és éremművészeti kiállítás a Nemzeti Galériában. *Élet és Irodalom*, 1959/40. 11. o.
 Grundig és tea. H. Grundig kiállításáról. *Élet és Irodalom*, 1959/43. 6. o.
 Picasso 80 éves. *Nagyvilág*, 1961/12. 1863–1865. o.
 A filozófus Steinberg. *Nagyvilág*, 1962/7. 1013–1015. o.
 Kovásznai G. György: *A művészet élménye*. Recenzió az 1962-es IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításról. *Élet és Irodalom*, 1962/21. 7. o.
 Két svájci színdarabról. *Nagyvilág*, 1963/12. 1907–1911. o.
 Juhász Sándor zománccfestményeiről. *Élet és Irodalom*, 1964/19. 8. o.
 Borisz Kocev-émlékkiállítás a Bolgár Kultúrában. *Nagyvilág*, 1966/7. 1117. o.
 Fiziognómiai kristályosodás. Gondolatok Paul Klee budapesti kiállításán. *Nagyvilág*, 1977/4. 595–597. o.

MEGJELENT ESSZÉK

- Szülőföld-animáció. Kalandozások Takamurával a magyar Disneylandben. [Részletek] *Mozgó Világ*, 1983/10. 63–74. o.
 Szülőföld-animáció. Kalandozások Takamurával a magyar Disneylandben. [Önálló füzet] Pannónia Filmvállalat, Budapest, 1988. 32 o.
 Candide, a rajzfilmhős. Tervtanulmány. *Filmvilág*, 1993/6. 34–37. o. [A film előkészítésén 1982–1983-ban dolgozott]

A NAGYVILÁG CÍMŰ FOLYÓIRATBAN MEGJELENT KOVÁSZNAI GYÖRGY-ILLUSZTRÁCIÓK

- 1960/1. 96, 101, 107. oldal
 1960/3. 406. oldal
 1961/4. 525, 527, 528, 529, 530. oldal
 1961/9. 1334, 1363, 1366. oldal

Önarckép. 1972
 Pasztell, papír, 21 × 30 cm,
 j. j. l. Kovásznai 72-1-2

ÁLTALÁNOS BIBLIOGRÁFIA

A Kovásznai-kutatásokhoz felhasznált irodalomjegyzék

INTERNET

Balassa Péter: *Für das Leben? Az esszéről.*
http://www.epa.hu/00000/00002/00070/
balassa.html. [A letöltés dátuma: 2009. június 17.]

Horváth Olivér: *Gomba a krumplicevesben. Kedvcsináló a pszichedelikus szociográfiához.*
http://www.prae.hu/prae/articles_ny.php?aid=815 [A letöltés dátuma: 2009. augusztus 30.]

Mezei Ottó: Kovásznai György: *Művész a festészet és a film szolgálatában.*
http://mek.oszk.hu/01600/01626/html/
[A letöltés dátuma: 2009. augusztus 30.]

Mezei Ottó: Történelmi határeset. *Kortárs On-Line.*
http://home.hu.inter.net/kortars/9909/mezei.htm [A letöltés dátuma: 2009. augusztus 30.]

FOLYÓIRAT

Solymár István: A Monológ és Korniss Dezső. *Művészet*, 1964. 8. sz. 26–31. o.

Ungvári Tamás: Monológ. *Filmvilág*, 1964. 11. sz. 25. o.

Komlós János: Komlós János filmlevele. *Élet és Irodalom*, 1964. 16. sz. április 18.

Létay Vera: Monológ. Magyar rövidfilm. *Népszabadság*, 1964. április 17.

Ungvári Tamás: Gusztáv és társai. *Tükör*, 1965. 14. sz. április 6. 25–26. o.

Vámos Judit/Zsugán István: A Pálya kezdetén... *Filmvilág*, 1965. augusztus 15. 10. o.

Perneczky Géza: Átváltozások. *Magyar Nemzet*, 1965. október 7.

Perneczky Géza: Kovásznai György rajzfilmjeiről. *Filmkultúra*, 1966. 4. sz. 39–46. o.

B. Nagy László: Miskolci metamorfózisok. *Élet és Irodalom*, 1966. május 21. 4. o.

Zsugán István: A harmadik miskolci filmfesztivál. *Filmvilág*, 1966. június 1. 10. o.

Ungváry Rudolf: Korniss Dezső alkotói útja. *Magyar Műhely*, 20. sz. 1967. május 15. 36–47. o.

Interjú Kovásznai Györggyel [az interjú készítője nincs megnevezve]. Mini-Hamlet, mini-interjú. *Magyar Ifjúság*, 1968. január 12. 5. o.

Zay László: Felőtt művészet nagyoknak és kicsinyeknek – új magyar rajz- és bábfilmek bemutatkozása. *Magyar Nemzet*, 1968. április 14. 12. o.

Barabás Tamás: Kisfilmek krónikája. *Népművelés*, 1968. április. 33. o.

B. Varga Zsuzsa: Van-e magyar rajzfilmiskola? Három rajzfilmrendező válasza. *Filmvilág*, 1971. december 1. 12–14. o.

Erdély Miklós: Elszabadult vonal. Jegyzetek a magyar rajzfilm stílusterképeiről. *Filmkultúra*, 1972. 1. sz. 47–51. o.

Kovács György: Rácsodálkozni önmagunkra. *Film, Színház, Muzsika*, 1973. július 14. 12. o.

Körmendi Judit: Mi az igazi műfaja? *Film, Színház, Muzsika*, 1973. október 13. 15. o.

Kuczka Péter: Pereg a dob... A Pannónia új filmjei. *Filmvilág*, 1974. március 15. 21–24. o.

Bernát László: A 74-es nyár emléke. *Esti Hírlap*, 1974. október 18.

Menyhárt László: Korniss és a film. *Művészet. Korniss Dezső-különszám*, 1974. 11. sz. 18–19. o.

Vadas József: Rajzolt film. *Élet és Irodalom*, 1975. május 31. 9. o.

Létay Vera: A geometrikus absztrakciótól a grillcsirkéig. 1975. október 15. 15–19. o.

Chikán Bálint: Ez csak divat! *Közgazdász. A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja*, XIX. évf. 3. sz. 1977. február 10. 6. o.

Molnár Károly: Habfürdő. *Új Tükör*, 1979. január 15. 37. o.

Sas György: Kovásznai György rajzfilm-musicalje: Habfürdő. *Film, Színház, Muzsika*, 1979. augusztus 11. 8–9. o.

Hársing Lajos: Itt a Habfürdő! Interjú Antal István Juszuffal. *Füles*, 1980. április 11.

P. Szűcs Júlia: Habfürdő. *Népszabadság*, 1980. április 13.

Veress József: Gondolatok a Habfürdő bemutatásakor. *Kelet-Magyarország*, 1980. április 20.

Benedek [csak vezetéknev]: Új magyar rajzfilm: Habfürdő. *Észak-Magyarország*, 1980. április 29.

Kristó Nagy István: Voks a béka mellett. Habfürdő. *Filmvilág*, 1980. 4. sz. 12–13. o.

P. Szűcs Júlia: Konform – nonkonform – Animációsfilm '79. *Filmkultúra*, 1980. 5. sz. 57. o.

R. Székely Julianna: Nem a veszélyt keresem. Beszélgetés Halász Mihály operatőrrel. *Filmvilág*, 1980. 10. sz. 58–61. o.

Földényi F. László: A betegségről. *Valóság*, 1982. 3. sz. 9. o.

Lajta Gábor: Célpont az ember. *Filmvilág*, 1983. 5. sz. 15. o.

Kemény György: Centik helyett mérce. *Filmvilág*, 1984. 8. sz. 2–3. o.

Reisenbüchler Sándor: Tükörképek és átváltozások. *Filmvilág*, 1984. 8. sz. 14–18. o.

Eszéki Erzsébet: Fából vaskarika? Kovásznai György furcsa világa. *Filmvilág*, 1988. 10. sz. 43–44. o.

Görgey Gábor: Kovásznai György tündöklése. *Színház*, 1992. április. Különszám. 2. o. [A szerző visszaemlékezései a hatvanas évekből, a Pannónia Filmstúdióban megismert Kovásznaira]

Szeifert Judit: A No. 1. csoport. *Balkon*, 1997. 7–8–9. sz.

Lendvai Erzsébet: Egy festő a Pannóniában. *Filmkultúra*, 1998. 9. sz. 23. o.

Kemény György: Gondola-tok. *Filmvilág*, 2002. 8. sz. 48–50. o.

Antal István: Monológ. *Élet és Irodalom*, 2004. január 16. 26. o.

Hemrik László: A megtalált Kovásznai. GaG Galéria, Budapest. *Műértő*, 2004. január. 2. o.

Somogyi Zsófia: Monológ. Kovásznai György kiállítása. *Új Művészet*, 2004. március. 41. o.

Tábor Ádám: A kezdet: dr. Végh. *Élet és Irodalom*, 2004. 37. sz. 15. o.

Lev Manovich: Image Future. Sage Publications. *Animation Journal*, 2006. 1. sz. 25–44. o.

Iványi-Bitter Brigitta: Kovásznai György és Dr. Végh László felolvasószínháza a 60-as években. *ARTMAGAZIN* 2008. 1. sz. 62. o.

Bacsó Béla: Szabaddá válni a gondolatot fogva tartó gondolatoktól. *Élet és Irodalom*, 2008. 17. sz. április 25. 19. o.

Mark Bartlett: The politics of media in Stan Vanderbeek's Poemfields. In: *Animation, an interdisciplinary journal*. SAGE Publications, 2008. Vol. 3. 266–287. o.

Tábor Ádám: 68 nyarán Prágában és előtte és utána. *Élet és Irodalom*, 2008. augusztus 15. 14. o.

Jason Gaiger: A keret szétszedése: Hely-specifikus művészet és esztétikai autonómia. *The British Journal of Aesthetics*, 2009. 49(1):43–58. o.

KATALÓGUS

Hegy Lóránd: *Jegyzetek Kovásznai György kiállításához.* Kiállítási katalógus a Fészek Galériában 1990-ben rendezett Kovásznai-kiállítás alkalmából

A magyar neoavantgard első generációja, 1965–1972. Katalógus a Szombathelyi Képtár kiállításához. 1998. január 15. – március 15. Kiadja a Szombathelyi Képtár. Szombathelyi Képtár katalógusai 49. 1998

KÉZIRAT

Dr. Végh László: *A mi undergroundunk és avantgárdunk az 1960–1970-es években.* Kézirat. Budapest, 1990

Bartl József: *Gondolatok Kovásznai Györgyről – Művészeti Gimnázium, 1950–1952.* Kézirat. Budapest, 1994

Dr. Neumer Katalin, az MTA Filozófia Intézetének tudományos főmunkatársa, a Kovásznai Alapítvány felkérésére készítette el a *Lektorai jelentés Kovásznai György Levél filozófus barátomnak és Aspektus című írásairól* című kéziratát. Budapest, 1998

KÖNYV

Adorno, Theodor W.: *Aesthetic Theory.* Continuum International Publishing Group, London, 1997

Adorno, Theodor W.: *A művészet és a művészetek.* Helikon, Budapest, 1999

Bacsó Béla (szerk.): *Az esztétika vége – vagy se vége, se hossza.* Ikon–ELTE Esztétikai Tanaszék, Budapest, 1995

Bálint Endre: *Életrajzi törmelékek.* Magvető, Budapest, 1984. 218–219. o.

Beck, Jerry (Ed.): *Animation Art. From pencil to pixel.* Flame Tree Publishing, London, 2004

- Beke László: A két vászon. Bevezető tanulmány *A Balázs Béla Stúdió kisfilm- és ötletpályázatára beérkezett művek*. [A *Filmnyelvi sorozat* című kiadványhoz] Budapest, 1973. 8–15. o.
- Beke László–Tölgyesi János: A magyar animációs film és a képzőművészet. In: Horányi Özséb–Matolcsy György (szerk.): *Tanulmányok a magyar animációs filmről*. Filmművészeti könyvtár 49. Magyar Filmtudományi Intézet és Filmarchívum, Budapest, 1975
- Belting, Hans: *A művészettörténet vége*. Atlantisz, Budapest, 2006
- Bódy Gábor: *Bevezetés a „K/3” csoport munkatervéhez*. BBS, Budapest, 1976. Második kiadás: *Pergő Képek*. A Magyar Független Film- és Videoszövetség folyóirata, 2001
- Budapesti Iskola. Magyar dokumentum-játékfilmek 1973–1984*. MADE, Budapest, 2005
- Debord, Guy: *A Spektákulum társadalma*. (Ford.: Erhardt Miklós) Balassi–BAE Tartóshullám, Budapest, 2006
- Cholodenko, Alan (Ed.): *The illusion of life 2. More essays on animation*. Power publications, University of Sidney, Australia, 2007
- Dizseri Eszter: *Kockáról kockára. A magyar animáció krónikája 1948–1998*. Balassi, Budapest, 1999
- Erdély Miklós: Elszabadult vonal. Jegyzetek a magyar rajzfilm stílustörekvéseiről. *Filmkultúra*, 1972. 1. sz. 47–51. o. Újraközölve in: Erdély Miklós: *A filmről (Filmelméleti írások, forgatókönyvek, filmtervek, kritikák)*. Válogatott írások. II. Összeállította: Peternák Miklós. Balassi Kiadó–BAE Tartóshullám–Intermedia, Budapest, 1995. 105–112. o.
- Hegyí Lóránd: Új helyzetben új identitás. A nyolcvanas évek magyar művészete. In: *A második nyilvánosság*. Enciklopédia, Budapest, 2002
- Krauss, Rosalind E.: *Post-medium condition – A voyage on art in the age of the North Sea*. Thames and Hudson, London, 1999
- Krausz Tamás–Szigeti Péter (szerk.): *Államszocializmus. Értelmezések – viták – tanulságok*. L'Harmattan–Eszmélet Alapítvány, Budapest, 2007
- Matolcsy György: *Átváltozások, a magyar rövidfilmművészet*. Pannónia Filmvállalat, Budapest, 1969
- M. Tóth Éva: *Animare Necesse est*. Kaposvári Egyetem Művészeti Főiskolai Kara–Pannóniafilm KFT., Kaposvár–Budapest, 2004
- Németh Lajos (szerk.): *Csontváry-émlékkönyv. Válogatás Csontváry Kosztka Tivadar írásaiból és a Csontváry-irodalomból*. Corvina, Budapest, 1976
- Pataki Gábor: Minden egyszerre – művészet és művészeti élet az ötvenes–hatvanas évek fordulóján. In: *Magyar képzőművészet a 20. században*. Corvina, Budapest, 1999. 159. o.
- Scheunmann, Dietrich: From Collage to the Multiple. On the Genealogy of Avant-Garde and Neo-Avant-Garde. Amsterdam–New York, Rodopi, 2005. 15–16. o. In: Balázs Eszter–Földes György–Konok Péter (szerk.): *A moderntől a posztmodernig: 1968. Tanulmányok*. Napvilág, Budapest, 2009
- Szántó Piroska: *Bálám számara*. Szépirodalmi, Budapest, 1982
- Szűcs György: „Így jöttem” – Altorjai Sándor indulása. In: *Altorjai Sándor*. Műcsarnok–Első Magyar Látványtár–MTA Művészettörténeti Kutatóintézet, Budapest, 2003. [Altorjai Sándor életmű-kiállítása alkalmából megjelent kötet]
- Vajda Lajos levele feleségéhez, Vajda Júliához. Szentendre, 1936. szeptember 3. In: *Vajda Lajos-émlékkönyv*. Magvető, Budapest, 1972
- Vajdovich Györgyi (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai. Szöveggyűjtemény*. Palatinus, Budapest, 2004
- Zwickl András: Túl a táblakép keretein – a szürrealizmus, a Zuglói kör és a gesztusfestészet. In: *Magyar képzőművészet a 20. században*. Corvina, Budapest, 1999. 162. o.

Dokumentumok a 3.4 fejezethez*

* Forrás: Állambiztonsági Szolgálatok
Történeti Levéltára, 2009. Lásd 90. oldal,
30. sz. jegyzet

A MINÓSÍTÉS MEGSZÜNT
27.19. 18. § (2)
beköszörsére figyelemmel

A Történeli Hivatal
az El...
az iratokat a...
10.

A MAGYAR NÉPKOZTARSASAG BELUGYMINISZTERIUM

SZIGORUAN TITKOS!

SZERV: _____

BM

OSZTÁLY: _____

1758.

MUNKA DOSSZIÉ

MINÓSÍTÉS: _____

szigorú

FEDŐNÉV: _____

0.00.00

.B* DOSSZIE SZÁM: _____

10-65839

AZ ÜGY _____

KÖTETBEN

KÖTET SORSZÁMA: _____

II.

MEGNYITVA: 1960. Xr. 22.

LEZARVA: 19 _____

ARCHIV SZÁM: _____

17704 /

Szigoruan titkos!

Adta: "Orvos"fn.
Vette: Kiss V. hdgy.
Idő: 1959. III. 21.J e l e n t e s.
Budapest, 1959. III. 21.

Ls/

2./ Kb. egy éve megismerkedtem Kovásznai Gábor Györggyel, aki jelenleg a "Nagyvilág" c. folyóirat képszerkesztője és a Kiadóhivatalban minden hétfőn délelőtt bent található. K.G.Gy. jelenleg mint irodalmár a felsőbbesége előtt élve a baloldali "penyverek" irodalmi huligán álláspontot játszott meg. Ezt támogatja avval, hogy ő proletár származású. A mellékelt magnetofonszalag, amely az drámájának I. felvonását is tartalmazza, meggyőz arról, hogy K.G.Gy. veszedelmes irodalmi huligán, az irodalom alá rendelve a politikát, destruktív módon ír és viselkedik.

Ez a dráma meglehetősen széles körben ismert: így pl. a képzőművészeti főiskola számos növendéke előtt, és irodalmi körökben pl. Imre Katalin előtt, aki a "Nagyvilág" valamint "Élet és Irodalom" lapok szerkesztője. Ez a I.K. pártfogolja és védi, biztatja Kovásznait.

Kovácsnai az 50-es évek elején 2 évig katonán volt mint bányász. Oda valószínűleg szülei különválása miatt ment és hogy ne hívják be katonának. Ezután Pestre jött. Beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahonnan 1957-ben eltávolították Bernáth Aurél osztályából destruktív viselkedése miatt. A "Nagyvilág" folyóirathoz pár hónapja került - minimális fizetéssel - elután elhatározta, hogy irodalmi karriert fog csinálni. Egyébként munkanélküli volt, volt évfolyamtársai és barátnői tartja ki. Pld. Vásárhelyi Zoltán zeneműv. főisk.tanár leánya V. Vera és a képzőm. főisk.végzős növendéke: Ligeti Erika.

187 3.1.2

11. 1764

2

Kovácsnai est a drámáját kb. 15 tagú társulat előtt fel-
olvasa 1 hónappal ezelőtt a VIII. József ut. 34. számú-
ban dr. Vég Tibor lakásán.

Kovácsnai a mai nyugati életformát hirdeti szocialista
szellemű közt. reménytelenség, világyás, nagy sündey
hangulatú drámának műve. Az "elcsúszott" tár-
sadalom szerint a "fény" állapotba fog jutni, de előbb
a politikát meg kell szüntetni. Költészetből mentes,
huligán életformát él és hirdeti.

Orvos s.k.

A mellékelt magnetokercs Agfa C szalag, 9.5 cm-nél valamivel
nagyobb sebességnél /kb. 10 %-al több/ van felvéve.
A tekercs végén egy rövid darab leszakadt! Vigyázat!

Tartalom: kb. 7 perc. K.G.Gy. bevezetője, mintegy magyarázat
előszóval. Utána a dráma I. felv.
A másik oldalon: a dráma I. felv. befejezés.
Ezután egy novella kezdődik. /Ez már nem érdekes, Ugyancsak
K.G.Gy. műve. Bemondja személyesen a szerző.

Orvos s.k.

Értékelés:

"Orvos" jelöléseit több esetben ellenőriztük, részben más
GH" személyek, részben pedig hivatalos kapcsolatok útján.
Edigi tapasztalataink szerint jelöléseik a valószínűleg meg-
felelnek.

A jelentésben jelzett mindkét esemény figyelemre méltó,
és egy komolyabb ellenséges tevékenység felől legális
megnyilatkozás is.

ABTL 3.1.2

M - 17764

31

Intéskedés:

A magno tekerés ellenőrzése, a szöveg leírása, és szükség esetén az illetékes alp-nak átküldése.

Feladat:

"Orvos" feladatul kapta:

1./

2./ Kovácsnai Gábor Györgyrel a kapcsolatot további fenntartásáért az általa tartott "Felolvasások"-on való feltétlen részvétel és az ott elhangzó tettek rögzítése. /Ha lehet magnoval/

Bpest, 1959. III.23.

Kiss Jenő r.hdgy.

Készült: 2 péld./kén.

EM. II/5-f. alosztály.

Szigoruan titkos! (25)

Adta: "Orvos" In. II.
Vette: Kuti r. Ildgy.
Idő: 1960. IV. 12.

Tárgy: Kovacsnai Gábor Gyűjtemény

J e l e n t é s .

Budapest, 1960. április 12.

KOVACSNAI GÁBOR GYÖRGY vezetésével szinjátszó csoport alakult hogy előadják K. egyik szindarabját melynek címe: A Mars meghódítása. Társulatunkban tagjai részben a Képzőművészeti Főiskola jelenlegi és volt hallgatói:

KOVACSNAI G. GY. a "Nagyvilág" képzőmunkatőze.

SZIGOROS GYÖRGY.

SZIGOROS GYÖRGYINÉ - Képzőművészet /Csokonai u. 6./

FARDA ZSUZSANNA /József krt. 14./ műszaki rajzoló.

SZELTAN MARIA - főiskolai hallgató /Gorkij fasor 31./

JURASZ SÁNDOR - képzőművész.

KALINOSI KRISZTINA - a Művészeti tagja.

és kb. 3-4 fő, neveiket még nem ismerem.

Céljuk, hogy a lengyel, illetve a cseh szinjátszóknak megfelelő /Budaörs-f./ avantgardista stílust alakítsanak ki. Minden héten, különböző lakásokon próbálnak. Szinpad CSERÉNYUS TIBOR festő műterme lesz.

Politikailag, a jelenlegi realista-marxista stílus kiküszöbölése a cél. A rendszer vidám gúnyolása, nem egyszer folyik.

Koruk: 20-26 év. Származás szerint régi nagypolgártól, kisembertől egyenlő arányban szerepelnek.

Orvos.

Értékelés: Az ügyünk körében már jelentetettéről a csoportról. Az most azért vált érdekesebbé, mert az ügyünk bejutott a SZIGOROS SÁNDOR piaristához, akit az előrehaladás szempontjából "szükséges" lehet a csoportra.

...:15-789.

Kuti r. Ildgy.

MBTI 3.1.2.

M. 17709/1

2.

A Történeli Hivatal
az Etv. 25. § alapján
az iratokat átvette
A MAGYAR NEMKÖZTARSASAG BELUGYMINISZTERIUMA

Dr. Hefőcsévi László

Herezeg Miklós

SZIGORUAN TITKOS!

SZERV: _____

OSZTÁLY: H-10537

MUNKADOSSZIÉ

MINOSITÉS: szf. Titk

FEDŐNÉV: degyariskai Robert

B* DOSSZIÉ SZÁM: H-10537

AZ ÜGY _____ KÖTETBEN

KÖTET SORSZÁMA: 1

MEGNYITVA: 1963. 12. 25.

LEZÁRVA: 1979. 1. 1.

ARCHIV SZÁM: _____

1960

1979. XI. 12. 0044-819-8

SZIGORUAN TITKOS! HONOSÍTVÁNY SZERVELY HASZNÁLATÁRA

1902 május 19. GGT

Családi név: Gál Péter

Utónév: Péter

Előző neve (leánykori név):

Születési év: 1936

Születési hely: Budapest

Anya neve: Gál Irén

Foglalkozás: újságíró

Munkahely: Hirlapkiadó Vállalat

Lakcímet: Bp. XII. Városta. u. 7. a

Itthonal viszonyat: felisz. előtt: felisz. utánt:

Iskolai végzettsége: Színházművészeti Főiskola

Párttagság: felisz. előtt: felisz. utánt:

Szociális szervezete: MBSZ

Allampolgárságát:

Kemzetisége:

Milyen kategóriához tartozik:

207791

ABTL - 2.2.2.

1979. november 8

A besorozás: Péter Gál Péter, osztály: III/III-5-a

Osztályvezető: (informátor) TMB

Fedőnév: "Luzsnányászi Róbert"

Kelt. 1963. év XI. hó 8. nap.

Kapó szám: 203/100

Osztály szám: H-40537

Irattári szám: 5-13.123.0

osztályvezető: M. 37.06.0

A dossier alapadatok megjelölése

Kelt	Szerk. - osztály, Op. tiszti neve
1963. XI. 8.	10. II. 4-5-1859
1966. I. 11.	III/III-5/c
1971. III. 4.	DEP 4-2
1978. III. 4.	1978. III. 4.

07 207791

ABTL - 2.2.2.

2009.11.20.

ABTL - 2.2.2 - Hálózati nyilvántartások - "Luzsnányászi Róbert"

Sta
Lőrincz...
fol 2
N. 116

Magyar...
1

Lőrincz...
51.

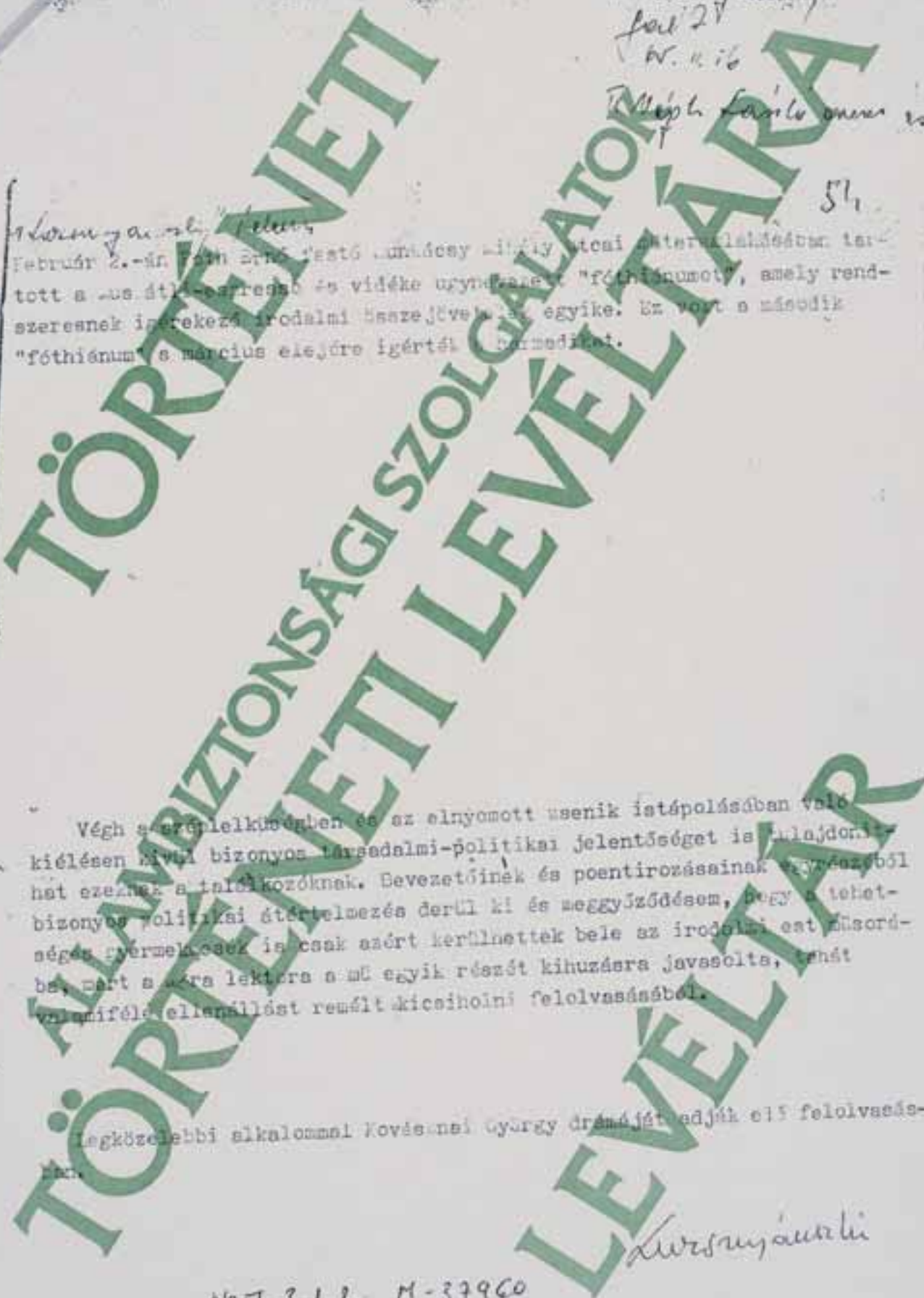
Február 2.-án volt az első...
tott a...
szerepek...
"fóthianum"...
"fóthianum" s. marcius...
igértél...

Végh...
kielésen...
hat ezeken...
bizonyos...
sége...
be, mert...
vital...
ellenállást...

Legközelebbi...
Kovács...
dramáját...
felolvasás...

Lőrincz...

A'BT 3.1.2 M-37960

NÉVMUTATÓ

Aba Novák Vilmos 55
 Aczél György 75
 Ádám Zoltán 265
 Adorno, Theodor W. 37, 38, 247, 249, 250, 252, 253
 Ady Endre 17, 254
 Allen, Woody 255
 Altorjai Sándor 33, 50, 288
 Ámos Imre 63
 Anna Margit 63, 81
 Antal István 304
 Antal István Juszuf 232, 240
 Antalfy Albert 232
 Arman (Armand Pierre Fernandez) 134
 Arp, Hans 285
 Avedon, Richard 72, 73

B. Nagy László 123
 Babos Gyula 232
 Bach, Johann Sebastian 113, 188, 203, 226, 227
 Bacon, Francis 228
 Bacsó Béla 246, 247, 250
 Baksa-Soós János 175
 Balassa Péter 247
 Balázs Eszter 165–167, 188
 Bálint Endre 60, 83, 87
 Balla László 303
 Bán Róbert 188
 Bánki Katalin 222
 Bányai István 178
 Barabás Tamás 129
 Barcsay Jenő 30, 35
 Barta Lajos 83
 Bartl József 18, 20, 22, 23, 25, 30, 41, 44, 55, 264, 289, 300, 303, 312
 Bartlett, Mark 72
 Bartók Béla 192, 227
 Beck, Jerry 71
 Beckett, Samuel 57, 300
 Beethoven, Ludwig van 20, 114, 188, 227
 Beke László 60, 75, 91, 108, 120, 154, 155, 304–306
 Bemelmans, Ludwig 136
 Benedek 244
 Benjamin, Walter 247
 Béres Jenő 17
 Berki Géza 120
 Berlioz, Hector 226, 227
 Bernáth Aurél 30–33, 44, 50, 55, 60, 62, 63, 90, 265, 312
 Bernáth László 190
 Bizet, Georges 227
 Bodonyi Emőke 80
 Bódy Gábor 154, 201, 305
 Bojár Iván András 304
 Bontovics Kati 232, 240
 Bordán Irén 236, 240
 Borowczyk, Walerian 71, 104
 Borsos Miklós 134
 Bortnyik Sándor 21, 26

Bossuet, Jacques-Bénigne 294
 Boucher, François 295
 Böszörményi Géza 77
 Brâncusi, Constantin 134
 Brando, Marlon 253, 255
 Brecht, Bertolt 253
 Budai György 104
 Bukta Imre 265
 Burnacini, Lodovico Ottavio 292
 Burton, Richard 66

Cage, John 204
 Calder, Alexander 134
 Canaletto, Antonio 295
 Carlos 295
 Cézanne, Paul 20, 21, 23
 Chagall, Marc 134
 Chaplin, Charles Spencer 294
 Chikán Bálint 219
 Chirico, Giorgio de 134
 Cholodenko, Alan 155
 Clark, Kenneth 303
 Cocteau, Jean 134, 298
 Corelli, Arcangelo 79
 Corot, Jean-Baptiste Camille 65
 Courbet, Gustave 220
 Crosby, Bing 178
 Czákó Ferenc 177

Csajkovszkij, Pjotr Iljics 227
 Csermák Tibor 104, 312
 Csernus Tibor 88, 96
 Csók István 81
 Csontváry Kosztka Mihály Tivadar 20, 35, 299
 Csontváry Lajos 304

D’Arcangelo, Allan 134
 Dalí, Salvador 51, 134
 Danton, Georges 205, 213, 220
 Darabos György 101
 Dargay Attila 298
 Daumier, Honoré 220
 De Kooning, Willem 284
 Deák László 303
 Debord, Guy 249
 Debussy, Claude 220
 Dejneka, Carlos 134
 Delacroix, Eugène 220
 Delibes, Clément Philibert Léo 178
 Derain, André 65
 Derkovits Gyula 32
 Disney, Walt (Walter Elias) 160, 203, 236, 245, 248, 249, 254–257, 260–263

Dizseri Eszter 66, 300
 Dobos Katalin 236
 Dobray György 42, 45, 77, 78, 243, 266
 Domanovszky Endre 21, 33, 312
 Dózsa György 91
 Dresch Mihály 232
 Dubuffet, Jean 134
 Duchamp, Marcel 134
 Dürer, Albrecht 21
 Dvo ák, Antonin 227

Ef Zámbó István 265
 Egry József 81
 Einstein, Albert 256
 Eizenstein, Szergej Mihajlovics 68, 73
 Ék Sándor 21, 30, 41
 El Greco 20

El Kazovszkij 265, 288
 Engels, Friedrich 46
 Erdély Miklós 129, 154, 204, 220
 Erdélyi Erzsébet 248, 251, 252, 259, 261
 Ernst, Max 134, 223
 Ésik Judit 178

Farkas Dávid 22
 Farkas István 304
 Fehér Ferenc 40
 Fehér László 240
 Fénelon, François 292, 294
 Fényes Szabolcs 114
 Ferenczy Károly 20
 Ferenczy István 63
 Feydeau, Georges 241
 Fierlinger, Paul 243
 Finta József 134
 Fitz Jenő 79
 Folman, Ari 243
 Fónyi Géza 30, 31, 35
 Fóth Ernő 83, 90
 Foucault, Michel 87
 Földényi F. László 256, 263
 Földes György 165–167
 Fragonard, Jean Honoré 295
 Freud, Sigmund 249
 Friedman, Alekszander 256
 Füst Milán 83

Gábor Áron 265
 Gábor György 245
 Gaiger, Jason 38
 Gama, Vasco da 78
 Gauder Áron 243
 Gauguin, Paul 21
 Gedő Ilka 304
 Gémes József 130, 204, 294, 298
 Gershwin, George 192, 227
 Giacometti, Alberto 134
 Giersz, Witold 71, 72
 Girardi Géza 236
 Gizycki, Marcin 71
 Goethe, Johann Wolfgang 23, 50, 149, 260
 González, Julio 134
 Gorsz, George 134
 Goya y Lucientes, Francisco José de 20, 21, 203, 205
 Görgey Gábor 104, 301, 303, 305
 Groening, Matt 243
 Gromaire, Marcel 134
 Guardi, Francesco Lazzaro 295

Hajas Tibor 175
 Hajdu István 25, 60, 91
 Hajdú János 226
 Hamvai Mária 17, 312
 Händel, Georg Friedrich 223
 Hankiss Elemér 200, 302, 304, 312
 Haring, Keith 284
 Hársing Lajos 240
 Haydn, Joseph 188
 Hegyi Lóránd 64, 65, 79, 264, 265, 302
 Heidegger, Martin 57, 168, 300
 Heisenberg, Werner 256
 Héliodórosz 292
 Heller Ágnes 40
 Hemrik László 304
 Hepburn, Audrey 72, 73
 Hepworth, Barbara 134
 Hetényi Ernő 83

«
 Részlet az *Alakok barna háttérben című képből* (a *Habfürdőben* szereplő kép átdolgozása 1981–1982 körül). 1979 körül.
 Olaj, vászon, 60 × 100 cm, j. n.

- Hincz Gyula 50
Hockney, David 134
Hoffman, Dustin 255
Hofmann, Werner 265
Hokusai, Kacusika 252
Horányi Özséb 154
Horváth Sándor 87, 90
Hume, David 247
Husman, Ana 243
Husserl, Edmund 30
Huszárik Zoltán 154, 228, 229
Hutton, Peter 177
Huyssen, Andreas 166
- Ignác Ádám 167
Immendorff, Jörg 265, 285
Imre István 312
Imre Katalin 90
István, Szent 223
Iványi-Bitter Brigitta 88, 168
- Jakovits Iván 114
Jakovits József 60, 83, 87, 88, 114, 134
Jakovits Vera 68, 87, 114
Jancsó Miklós 188
Jankovics Marcell 298
Janus Pannonius 192
József Attila 32, 44, 113, 175
Juhász Ferenc 146
Juhász Sándor 35, 130, 134, 168, 221, 222, 244, 303
- Kádár György 30, 41
Kandinszkij, Vaszilij 134
Kant, Immanuel 168
Kántor Andor 18, 20, 21, 312
Karinthy Frigyes 25
Kassák Lajos 64
Keaton, Buster 294
Kecskeméti Kálmán 134, 300, 301, 303
Kelemen Károly 265
Kentrige, William 243
Keszérü Ilona 18, 21, 25, 55, 81, 134, 264, 302, 312
Kierkegaard, Søren 260, 261
Kisfaludy András 88, 168, 175, 200, 204, 301
Kiss Iván 289
Klee, Paul 65, 134, 168, 170, 252, 294
Klein, Yves 134
Kleist, Heinrich von 294
Kóbor János 130
Kokoschka, Oskar 134
Kolozsvári Marianna 80
Komlós János 90, 221
Komlós Klári 104
Koncz Csaba 86, 134
Koncz Zsuzsa 227
Kondor Béla 91, 96, 134, 146
Konok Péter 165–167
Konthuly Béla 96
Kónya Lajos 44
Korniss Dezső 59, 60, 64–66, 68, 71, 73–81, 83, 87, 88, 101, 102, 134, 167, 177, 298, 302, 304, 312
Kosztai József 81
Kosztolányi Dezső 187
Kovács Erzsébet 114
Kovács Péter 79
Kovácsnai Dorottya 301
Kovácsnai József 16, 312
Kovácsnai Sándor 192
Kozák Gyula 68, 87
Kőszegi Imre 232
- Krauss, Rosalind E. 37, 250
Kristó Nagy István 245
Krúdy Gyula 168
Kuczka Péter 44
- Lajos, XIV. 247, 254
Lajta Gábor 228
Lakner László 55, 88, 91, 108, 134, 151, 312
Laktyionov, Alekszandr Ivanovics 21
Landreth, Chris 243
Lang, Jack 289
Lázár Ervin 228
Le Corbusier, Charles Édouard 134
Lenau, Nikolaus 63
Lenica, Jan 71, 104, 203
Lennon, John 226
Levine, David 137, 223
Lichtenstein, Roy 134
Ligeti Erika 90
Ligeti György 204
Lisziák Elek 179, 188, 222, 228, 289, 300, 301, 312
Liszt Ferenc 227
Lossonczy Árpád 236, 245
Lossonczy Tamás 83
Lotz Károly 81
Lugossy István 228
Lukács György 40, 44, 312
Luzsnyánszki Róbert (Molnár Gál Péter) 90
Lvov 256
Lyka Károly 30
- Macsássy Kati 177, 203
Madách Imre 312
Magellán (Fernaõ de Magalhães) 78
Magritte, René 134
Major János 18, 21, 23, 25, 41, 44, 55, 60, 91, 108, 151, 264, 289, 312
Manet, Édouard 65, 220
Mann, Thomas 254
Manovich, Lev 155
Marat, Jean-Paul 205, 214, 220
Marini, Marino 134
Markó Károly 63
Markov, Andrej Andrejevics 256
Marx, Karl 46, 50, 151
Másik János 230, 232, 236, 240, 241, 244, 245
Masson, André 134
Matisse, Henri 91
Matolcsy György 66, 90, 104, 113, 123, 154, 165, 204, 221, 244, 246, 300–304
Maurer Dóra 301
McLaren, Norman 203
Méhész László 240, 265, 288
Mehring, Franz 44
Mejerhold, Vsevolod 73
Mendelssohn-Bartholdy, Felix 226, 227
Menyhárt László 80, 81
Mész András 177
Mészöly Miklós 58, 59
Metternich, Klemens Wenzel Lothar von, herceg 223
Mezei Ottó 120, 134, 137, 302, 303
Míró, Joan 134
Mitterand, François 289
Moizer Árpád 16, 17, 312
Moizer Ilona 16, 17, 312
Moizer Mária 17, 312
Molnár Ferenc 241
Molnár Gál Péter 90, 244, 245
Molnár Károly 236, 242
Monet, Claude 220
- Monory, Jacques 134
Montaigne, Michel de 247
Moore, Henry 134
Moravia, Alberto 136
Mozart, Wolfgang Amadeus 20, 188, 227
Munkácsy Mihály 20, 25
Musil, Robert Edler von 247
Muszorgszkij, Mogyeszt Petrovics 227
- Nádler István 81
Nagy Balogh János 20
Nagy Imre 87
Nagy István 81
Neményi Mária 114
Németh Lajos 35
Nepp József 64, 104, 294, 298, 312
Neumer Katalin 146, 149, 150
Nietzsche, Friedrich 57, 300
Nóti Károly 241
Novák Márk 154
- Nyíri Mariann 228
- O'Neill, Eugene 123
Offenbach, Jacques 227
Osborne, John 66
- P. Szűcs Julianna 245
Pacino, Al 255
Paladino, Mimmo 265, 288
Panofsky, Erwin 303
Papp Anikó (Anna?) 232, 240
Papp Oszkár 134
Parker, Tray 243
Pascal, Blaise 294
Penderecki, Krzysztof 264
Perkins, John 136
Perneczky Géza 66, 71, 106, 108, 120
Paternák Miklós 129, 204, 220
Petőfi Sándor 32
Petri-Galla Pál 83, 87
Picasso, Pablo 20, 33, 50, 51, 91, 134, 203, 242, 245, 253, 285
Pilinszky János 79, 146
Pinczehelyi Sándor 265
Platón 252
Polanski, Roman 106
Pollock, Jackson 76, 134
Presser Gábor 130, 190
Proust, Marcel 149
Puccini, Giacomo 227
- Racine, Jean 294
Radnóti Miklós 200
Raffaello 20
Ragályi Elemér 177
Rákosi Mátyás 55, 57
Rauschenberg, Robert 134
Ravel, Maurice 114
Reisenbüchler Sándor 73, 80, 108, 204, 296, 298, 300, 301
Rembrandt, Harmenszoon van Rijn 205, 255
Rényi Tamás 312
Réti János 240
Richardson, Tony 66
Richier, Germaine 134
Rimbaud, Arthur 79, 255
Rimminen, Marjut 243
Rippl-Rónai József 18, 20, 245
Rivera, Diego 134
Robespierre, Maximilian de 205, 210, 220

Roosevelt, Franklin Delano 253
 Rossini, Gioacchino Antonio 178, 227

Sade, Donatien-Alphonse-François, Marquis de 255
 Saint-Just, Louis Antoine Léon 205, 217, 220

Sartre, Jean-Paul 260
 Sáy László 79
 Sas György 241
 Schiller, Friedrich 23
 Schneunmann, Dietrich 165
 Sebestyén Ferenc 20
 Shahn, Ben 134
 Shakespeare, William 129, 223
 Siqueiros, David Alfaro 134
 Smith, Jimmy 114
 Solymár István 66
 Somogyi Zsófia 304
 Soós Tamás 265
 Spengler, Oswald 57, 108, 168, 300
 Steinberg, Saul 204, 205
 Stendhal 149
 Stockhausen, Karlheinz 264
 Stone, Matt 243
 Strauss, Johann 227
 Sugár Gyula 265
 Sugár János 177
 Svanckmajer, Jan 106

Szabó Ákos 134
 Szabó István 188
 Szabó Sipos Tamás 203
 Szalai Júlia 240
 Szántó Piroska 17, 18, 60, 62, 312
 Szécsi Pál 188
 Szentjóbó Tamás 86
 Sziklay Erika 200
 Szirtes János 265
 Szoboszlai Péter 204
 Szőnyi István 31
 Szörényi Levente 124, 227
 Sztálin, Jozsif Visszarionovics 33, 88, 249, 253
 Sztanjkovics, Konsztantin Mihajlovics 256
 Sztevanovity Zorán 76, 105
 Szűcs György 33, 50

Tábor Ádám 167
 Takamura 248–256, 258, 259, 261, 263
 Tanguy, Yves 285
 Taylor, G. R. 257
 Tobey, Mark 245
 Torelli, Giuseppe 292
 Tot, Amerigo 134
 Tóth Árpád 202
 Tóth János 154
 Toulouse-Lautrec, Henri de 223
 Tölgyesi János 108, 120, 154

Újhelyi József 66
 Ungvári Tamás 66, 106
 Ungváry Rudolf 66
 Utamaro, Kitagava 252
 Utrillo, Maurice 220

Vadas József 190
 Vajda Béla 228
 Vajda Júlia 60, 68, 83, 87, 88
 Vajda Lajos 60, 64, 68, 81, 83, 88
 Vajdovich Györgyi 37
 Valéry, Paul 57, 300
 Van Gogh, Vincent 20, 23, 252, 255

Vanderbeek, Stan 72, 73
 Várkonyi Gábor 301, 312
 Vasarely, Victor 81, 134
 Vásárhelyi Vera 90
 Vásárhelyi Zoltán 90
 Vég László 58, 59, 83–88, 90, 106, 114, 167, 173, 178,
 179, 263, 285, 300
 Velázquez, Diego Rodriguez de Silva y 21, 205
 Veress József 244
 Viktória királynő 254
 Vlaminck, Maurice de 134
 Voltaire 289, 292, 294
 Vörösmarty Mihály 17

Wagner, Richard 227
 Wahorn András 265
 Walker, Kara 243
 Watteau, Antoine 295
 Weizsacker, Carl Friedrich von 256
 Weöres Sándor 83
 Wesselmann, Tom 134
 Wotruba, Fritz 134

Xenakis, Constantin 134, 137

Z. Gács György 21
 Zay László 129
 Zelk Zoltán 44
 Zötl, Alois 134
 Zwickl András 60

Zsdanov, Andrej Alekszandrovics 57, 300
 Zsugán István 123

»
Részlet az *Alakok zöld háttérben*
című képből. 1982 körül.
Olaj, vászon, 150 × 250 cm, j. n.

KOVÁSZNAI KUTATÓMŰHELY
BUDAPEST, 2010